

I DETTA NUMMER

[Årsmötet](#)

[Utlysning bästa
avhandling](#)

[Reseberättelse](#)

[Specialistexamen](#)

[Information till
ST-läkare](#)

[Guldögat 2019](#)

[Förenings
Information](#)

Sten Kjellström

LEDARE

Bästa medlemmar i Sveriges Ögonläkarförening!

Gott nytt år och tack för det gamla. Vi går nu sakta mot ljusare tider trots att man kan tro annat när plötsligt nordanvinden och kung Bore har tagit ett grepp om landet. Vi får väl se om detta håller i sig lika länge som talmannen och politikerna höll oss på halster i regeringsfrågan. Nu har vi i alla fall en regering som förhoppningsvis kommer att leda Sverige och sjukvården framåt i några år. Jag hade förmånen att fira Nyårsafton "Down Under" i Sydney detta årsskifte med familjen. Fascinationen för fyrverkerier i Australien verkar överträffa vår med råge, fyrverkerierna var många och de tycktes aldrig ta slut... det man inte såg var påverkade privatpersoner som på gatan sköt raketer i alla riktningar, tyvärr något som jag upplevde på Möllevången i Malmö förra året. Som ögonläkare vet vi alla vilka skador fyrverkerierna kan åstadkomma och ofta hos unga personer. Ögonläkarföreningen har nu i några år skrivit insändare i tidningar för att försöka påverka opinionen till att vilja begränsa användande av fyrverkerier i privata sammanhang, det tar sin tid. Vi kommer målmedvetet fortsätta verka för detta framöver.

>>>>>>

Stöd oss!

Ögonfonden
SYNFRÄMJANDE FORSKNING

www.ögonfonden.se
123 900 7220
SWISH

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

Året som just passerade förbi var ett bra år för ögonsjukvården. Som jag nämnde i förra numret av Ett ögonblick har vi under året påbörjat ett stort arbete för att få mera jämlik vård i hela landet. Det nationella programområdet (NPO) - Ögonsjukvård, som har deltagare från samtliga sjukvårdsregioner, kommer att under 2019 fortsätta arbeta med kunskapsstyrning. En del av vårt uppdrag är att skriva samman en lista på potentiella diagnoser och åtgärder som bör koncentreras på upp till 5 sjukhus i landet. Detta är en viktig uppgift men tuff. Lyckligtvis har vi en stor samstämmighet i hela landet. En annan del av uppdraget är att identifiera områden där det saknas kunskapsstöd och tillsammans med våra klubbar ta fram gemensamma riktlinjer. Mycket spännande arbete.

Under 2018 hölls 10 ST-kurser plus att det på årsmötet i Stockholm även undervisades i palliativ medicin och neurooftalmologi. 2019 blir inte sämre, 11 kurser planeras att genomföras. Till vårens kurser har 150 ST-läkare skickat in sina ansökningar, detta till vårens 6 kurser. Sammanlagt har våra ST-läkare sökt 443 kurser, bara till Uveakursen var det 108 ansökningar till ca 30 platser. Kursen Ögononkologi, rekonstruktiv ögonplastikkirurgi och orbitas sjukdomar kommer att ges vid två tillfällen på grund av att det är många som behöver kursen för att slutföra sin utbildning. Engagemang från våra kursgivare är fantastiskt och den enda belöningen som de egentligen får är att se glöden i våra yngre kollegors ögon. Jag skulle vilja att alla ST-läkare som går kurserna i år ger respektive kursgivare en stor applåd under kursens gång.

Även om det är en hel evighet till hösten skulle jag till sist vilja påminna om årsmötet i Örebro 2-4 oktober. Det preliminära programmet ser fantastiskt ut och med den geisten som lokalkommittén i Örebro har presenterat tror jag att det sociala programmet kommer att bli magnifikt. Med dessa ord vill jag nu tacka för vintern och hälsa våren hjärtligt välkommen.

/Sten Kjellström

Inbjudan till Barnoftalmologiska klubbens möte 4 oktober kl 12-15

Hjärtligt välkomna till årsmötesdagarna och barnoftalmologiska klubbens möte i Örebro!

Vi bjuder barnoftalmologer och barnoftalmologi-intresserade till Barnklubbsmötet i anslutning till Årsmötet 2-4/10 i Örebro. Vi kommer att få höra om arbetet inom NPO/NAG, diskutera framtidsfrågor för klubben samt höra intressanta föredrag.

Du som är intresserad av att presentera något intressant på mötet kan kontakta despoina.tsamadou@regionorebrolan.se eller birgitta.carlsson@regionorebrolan.se

Välkomna!

Despoina Tsamadou och Birgitta Carlsson, Ögonkliniken Universitetssjukhuset Örebro

Ett meddelande speciellt till alla chefer inom ögonsjukvården i landet

Som jag har nämnt tidigare så har den nationella kunskapsstyrningen via SKL och Socialstyrelsen tagit fart rejält nu. Syftet är att skapa en mer jämlik vård i Sverige. Den nationella program områdesgruppen (NPO) - Ögonsjukvård, som har deltagare från samtliga sjukvårdsregioner, har identifierat behov av 11 olika nationella arbetsgrupper (NAG) inom ögon. Även i dessa grupper är det viktigt att vi har en bred representation från samtliga sjukvårdsregioner, nomineringsprocessen är pågående. Det kommer att krävas en hel del resurser för att göra ett bra jobb här men jag är övertygad om att detta kommer leda till en mera effektiv och jämlik vård på sikt. Men denna lilla notis skulle jag vilja uppmana er att engagera er i frågan och ställa er positiva till att just dina medarbetare är med i detta viktiga arbete.

Sten Kjellström
Ordförande

Ögonfonden
SYNFRÄMJANDE FORSKNING

Bra syn – hela livet

90 KONTOKONTROLL SVENSK
INSAMLINGS
KONTROLL

Stöd forskningen
www.ogonfonden.se

SWISH 123 900 7220
BG 890 - 7610
PG 90 07 22 - 0

ÅRSMÖTET I ÖREBRO 2 - 4 OKTOBER 2019

Programmet för SÖF's årsmöte 2019 börjar ta form; här kommer en kort beskrivning av vad ni har att se fram emot. Mötet äger rum onsdag 2/10 – fredag 4/10 på Conventum i Örebro.

Onsdagen består av kurser för ST-läkare och efterutbildningskurser för specialister. För ST-läkarna blir det en kurs i katarakt med fokus på preoperativ bedömning samt postoperativ handläggning följt av en kurs i diabetesretinopati. Liksom de senaste åren kommer det även att ges en ST-kurs i ett icke-medicinskt ämne i syfte att täcka de mer övergripande målen i ST-utbildningen. Denna gång blir det en kurs om läkemedel, med fokus på sådant som ögonläkare bör känna till. Kursen leds av **Emma Nivenius**, ögonläkare på S:t Erik, tillsammans med klinisk farmakolog och kan säkert ge matnyttig information inom det oftalmologi-farmakologiska fältet! För specialister ges ett brett utbud av efterutbildningskurser; OCT-angiografi, orbitala processer respektive tyroidea-associerad oftalmopati samt kornealkirurgi, sekundära IOL's samt genterapi.

Bland de internationella gästföreläsarna finns namn som professor **Raymond Douglas** och professor **Andreas Stahl**. Professor Raymond Douglas är orbital- och ögonplastikkirurg och ledande kliniskt och vetenskapligt inom tyroidea-associerad oftalmopati (se biosketch nästa sida). Han var huvudansvarig för de studier som ledde till upptäckten av en IGF1R-antagonist mot tyroidea-associerad oftalmopati, vilket bl a publicerats i New England Journal of Medicine 2017, ett läkemedel där FDA har beviljat preparatet fast-track status som en "breakthrough therapy".

Professor **Soosan Jacob** vid Dr Agarwal's Group of Eye Hospitals, Chennai, Indien, är främre segmentkirurg och erkänd talare respekterad för sina innovativa tekniker och handläggning vid komplexa kirurgiska situationer. Soosan Jacob's kirurgi har ofta varit Editor's Choice på prestigefyllda internationella websites såsom AAO/ONE Network, ISRS, EyeTube etc och hon har sin egen kirurgiska tränings-YouTube kanal "A surgeon's Video blog" i Ocular Surgery News, USA (se biosketch nästa sida).

Professor Andreas Stahl (se biosketch nästa sida) är verksam vid University Medical Center i Greifswald och expert inom retinopathy of prematurity (ROP) och angiogenes. Han är ansvarig för flera kliniska studier rörande anti-VEGF-terapi vid ROP. I anslutning till hans gästföreläsning om detta ämne kommer det också att hållas ett symposium om ROP som tar upp flera aspekter av sjukdomen. Professor **Ann Hellström** vid Sahlgrenska akademien kommer att vara moderator för detta symposium.

Ytterligare ett symposium kommer att hållas, detta på temat "Invandrande sjukdomar", där ögonsjukdomar som tidigare varit ovanliga på våra breddgrader kommer att belysas. Detta sjukdomspanorama inkluderar bl a exotiska uveitsjukdomar såsom tbc-uveit, och föreläsare på symposiet kommer bl a att vara **Judith Bruchfeld**, infektionsläkare på KI, **Ioannis Kollias**, uveitexpert på S:t Erik och moderator för symposiet samt **Ulrika Lidén**, Eskilstuna, som arbetat som ögonläkare i tredje världen.

Förutom ovanstående programpunkter kommer som vanligt föreläsning till Ilmari Rendahls ära samt SOE-föreläsning att hållas; vilka de personer är som fått dessa hedersuppdrag håller vi på lite till. Dessutom blir det som traditionen bjuder fria föredrag, posterutställning, klubbmöten och inte minst en stor och varierad utställning från industrins sida. Våra kollegor i Örebro håller på att snickra på det sociala programmet; vi kan säkert se fram emot några trevliga och kunskapsspackade dagar i oftalmologins tecken!

Välkomna till Sveriges Ögonläkarförenings årsmöte 2019!

*Madeleine Zetterberg
Vetenskaplig sekreterare*

Professor Raymond Douglas – *Tyroidea-associerad oftalmopati*

Professor Raymond S. Douglas utbildade sig till läkare vid University of Pennsylvania och fortsatte vid UCLA Jules Stein Eye Institute där han subspecialiserade sig inom orbita- plastisk- och rekonstruktiv kirurgi.

Idag är Professor Douglas Director av Orbital and Thyroid Eye Disease program vid det högt ansedda Cedars-Sinai Medical Center i Los Angeles. Han har tidigare tjänstgjort vid University of Michigan Kellogg Eye Center, UCLA School of Medicine, Greater Los Angeles Veterans Hospital, Harbor-UCLA Medical Center och Veterans Administration Ann Arbor Healthcare System.

Professor Douglas har mer än 100 peer-reviewed artiklar och bokkapitel och ombeds lära ut sina banbrytande tekniker till andra läkare runt om i världen. Han är författare till referensverket "Thyroid Eye Disease" om alla aspekter av tyroidea-associerad oftalmopati, TAO. En av hans största framgångar är att han som PI (principal investigator) lett forskningen som resulterat i ett nytt läkemedel mot TAO; Teprotumumab. Den kliniska prövningen hölls vid 23 kliniker runtom i världen och publicerades nyligen i New England Journal of Medicine. Detta är den största kliniska prövningen som hållits för ett biologiskt läkemedel vid TAO och FDA kallar det en "breakthrough therapy". Professor Douglas är också co-founder av the International Thyroid Eye Disease Society för framtående av internationella studier inom fältet.

Professor Andreas Stahl – *Retinopathy of prematurity, ROP*

Professor Andreas Stahl är verksamhetschef för ögonkliniken vid University Medical Center i Greifswald, Tyskland. Dessförinnan var han verksam vid och chef för bakre segmentkirurgin vid universitetet i Freiburg, där han också gjorde sin ST-utbildning samt disputerade. Professor Stahl har gjort post-doc inom ROP och angiogenes vid Harvard Medical School, Boston, och är nu professor och avdelningschef för oftalmologin vid Universitetet i Greifswald.

Professor Stahl är medlem i International Neonatal Consortium (INC) vid Critical Path Institute som definierar kriterier för kliniska ROP-studier. Han har varit involverad som styrgruppsmedlem i flera stora ROP-studier såsom PRIDE- och RAINBOW-studierna och också initiativtagare till det tyska nationella ROP-registret. Professor Stahl var sponsor och koordinerande forskare för CARE-ROP-studien; en randomiserad multicenterstudie som undersökte två olika doser av ranibizumab vid ROP.

Professor Soosan Jacob – *Avancerad främre segmentkirurgi*

Professor Soosan Jacob är chef för Dr Agarwal's Refractive and Cornea Foundation och överläkare vid katarakt- och glaukom-avdelningen vid Dr Agarwal's Group of Eye Hospitals, Chennai, Indien. Hon är en erkänd talare respekterad för sina innovativa tekniker och handläggning vid komplexa kirurgiska situationer. Hon är författare till 99 vetenskapliga artiklar, över 200 bokkapitel och är editor i 17 Oftalmologiska textböcker och reviewer för ett stort antal prestigefyllda tidskrifter.

Soosan Jacob har ett specialintresse för avancerad katarakt-, kornea- och glaukomkirurgi samt komplexa rekonstruktioner av främre segmentet samt refraktiv kirurgi. Hennes innovationer, varav många har vunnit internationella priser, inkluderar transplantation av hela främre segmentet där kornea, sklera, konstgjord iris, pupill och IOL transplanteras "en bloc" på grund av främre stafylom; "suprabrow single stab incision"-ptoskirurgi; "turnaround" teknik för pseudokanal-dissektion under Intacs implantation; limmad kapselhake och gem-kapsel-stabilisator vid subluserad katarakt, endo-illuminator assisterad DMEK (E-DMEK); PrEsbyopic Allogenic Refractive Lenticule (PEARL) inlay vid presbyopi; Jacobs modifierade teknik för pre-Descemetes DALK som primär behandling vid akut hydrops och mycket mer.

Soosan Jacob's kirurgi har ofta varit Editor's Choice på prestigefyllda internationella websites såsom AAO/ONE Network, ISRS, EyeTube etc och hon har sin egen kirurgiska tränings-YouTube kanal "A surgeon's Video blog" i Ocular Surgery News, USA.

KATARAKTKIRURGIKURSER HOS ALCON 2019

Grundkurs i kataraktkirurgi

20-21/3

Lärare: Dr. Per Riise och Dr. Hadi Kjaerbo.
Språk: Danska, Norska och Engelska

28-29/3

Lärare: Dr. Anders Bergström och Dr. Björn Johansson.
Språk: Svenska och Engelska

25-26/9

Lärare: Dr. Per Riise och Dr. Hadi Kjaerbo.
Språk: Danska, Norska och Engelska

24-25/10

Lärare: Dr. Anders Bergström och
Dr. Björn Johansson.
Språk: Svenska och Engelska

Avancerad kurs i kataraktkirurgi; utmaningar och hantering av komplikationer

22-23/5

Lärare: Dr. Maria Kugelberg och Dr. Lotta Elmér.
Språk: Svenska och engelska

6-7/11

Lärare: Dr. Per Riise och Dr. Hadi Kjaerbo.
Språk: Danska, Norska och Engelska

Alcon erbjuder kostnadsfria tvådagarskurser för nya och avancerade kataraktkirurger i vårt TrainingLab, vilket är beläget i Alcons Huvudkontor i Örestad/Danmark. I kurserna ingår, förutom teori och praktiska övningar, även simulator träning.

Välkommen att anmäla dej på

<https://alcon.cvent.com/Phacocourses>

Om du har frågor, kontakta Pernilla Kinde:
Pernilla.kinde@alcon.com

SCAN TO REGISTER

Alla kurser hålls på Alcon Nordic Training
Lab, Edvard Thomsens Vej 10,
2300 København S, Danmark

Register on <https://alcon.cvent.com/Phacocourses>

Alcon

Ögonfondens utlysning 2019

ANSLAG & STIPENDIER TILL ÖGONFORSKNING

Ögonfonden bildades 1984 under namnet Stiftelsen Synfrämjandets Forskningsfond av Sveriges Ögonläkarförening, Optikerförbundet och Synskadades Riksförbund. Ändamålet med stiftelsen är att främja och initiera vetenskaplig ögon- och synforskning i syfte att förebygga och behandla ögonsjukdomar och synskador samt att effektivt utnyttja kvarvarande synförmåga.

Ögonfonden delade 2018 ut sammanlagt 3,5 miljoner kr i anslag och stipendier till ögonforskning. Ögonforskare med anknytning till svenska universitet och lärosäten inbjudes härmed att ansöka om projektanslag i storleksordningen 40 - 250 tkr och/eller forskningsstipendier på 20 tkr för 2019.

ANSÖKAN

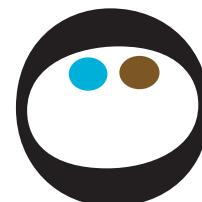
Ansökan, som från i år sker helt digitalt, skall vara inkommen senast 28 februari 2019 till ansokningar@ogonfonden.se. Vänligen se www.ogonfonden.se för anvisningar och blanketter.

Välkommen med din ansökan!

Madeleine Zetterberg

Vetenskaplig sekreterare

Ögonfonden

UTLYSNING – BÄSTA AVHANDLING INOM ÖGONFORSKNING 2018

Sveriges Ögonläkarförening utlyser härmed ett stipendium om 10 000 kr till "Bästa avhandling inom ögonforskning 2018".

Alla svenska avhandlingar som gavs ut under 2018 och som behandlar ögonforskning kan nomineras.

Förutsättning för nominering är att ett exemplar av avhandlingen skickas till var och en av medlemmarna i granskningskommittén senast den 31 mars 2019, i pappersformat eller elektroniskt. Utdelning av diplom kommer att ske i samband med SÖFs årsmöte i Örebro 3 oktober 2019.

Minst 3 avhandlingar måste nomineras för att stipendiet ska delas ut. Om färre än 3 avhandlingar nomineras kommer dessa att ingå i nästkommande års bedömning.

Eftersom enbart en avhandling från 2017 nominerades, kommer den avhandlingen att ingå i årets bedömning.

Madeleine Zetterberg, vetenskaplig sekreterare

Granskningskommittén utgörs av de fyra senaste SOE-föreläsarna:

Hammurabi Bartuma

St Eriks Ögonsjukhus
Polhemsgatan 50
112 82 Stockholm
hammurabi.bartuma@ki.se

Patrik Danielson

Ögonkliniken, Norrlands universitetssjukhus
901 85 Umeå
patrik.danielson@umu.se

Neil Lagali

Ögonkliniken, plan 09, Ing. 26
Universitetssjukhuset i Linköping
581 85 Linköping
neil.lagali@liu.se

Gauti Johannesson

Ögonkliniken, Norrlands universitetssjukhus
901 85 Umeå
gauti.johannesson@umu.se

Resestipendier för 2019

Sveriges Ögonläkarförening utlyser resestipendier avsedda för ST-läkare och nya ögonspecialister (inom 5 år efter erhållen specialistkompetens). Ändamålet är deltagande i konferenser eller auskultation vid annan klinik. Stipendier à 15 000 kr för europeiska samt stipendier à 25 000 kr för utomeuropeiska konferenser/auskultationer kommer att delas ut. Stipendierna är avsedda att täcka kostnader för resa, uppehälle och konferensavgift. Företrädare ges vid deltagande i konferens med egen presentation.

Ansökan inlämnas i form av ett brev (max 1 A4-sida) med uppgifter om vilken konferens/klinik det gäller, tidsperiod, rese/hotellkostnader samt konferensavgift. Motivering till varför sökande vill åka på konferensen/auskultationsresan skall anges och i förekommande fall skall abstract bifogas (komplettering med abstract kan göras i efterhand beroende på konferensens abstract-period). Sökande skall vara medlem i Sveriges Ögonläkarförening.

Stipendierna kommer att meddelas skriftligen och ut-

betalning sker efter kontakt med skattmästaren. Reseräkningen ska ha inlämnats senast 2 månader efter hemkomst.

Diplom kommer att utdelas vid Sveriges Ögonläkarförenings årsmöte i Örebro 3 oktober 2019. Tilldelat stipendium skall utnyttjas inom två år efter beviljandet. En kort rapport (max 1/2 A4-sida) skall insändas till den vetenskapliga sekreteraren senast 2 månader efter hemkomst och en ekonomisk rapport inklusive kvitton skall också skickas till skattmästaren. Rapporten kommer att publiceras på SÖFs hemsida samt kan komma att publiceras i Ett Ögonblick.

Ansökan skickas via e-mail till SÖFs vetenskapliga sekreterare Madeleine Zetterberg madeleine.zetterberg@gu.se. Sista ansökningsdag är den 1:a april 2019.

*Madeleine Zetterberg,
vetenskaplig sekreterare*

KARIN SANDQVISTS STIFTELSE

Fru Karin Sandqvists stiftelse bildades 1984 genom en donation av fru Karin Schultz-Sandqvist. Stiftelsen kommer under våren 2019 att utdela ett antal resestipendier till svenska ögonforskare och till svenska kliniskt verksamma ögonläkare för utrikes resor.

Ansökningstiden för dessa utgår den 1 april 2019. Ansökningarna kommer att bedömas av en styrelse som utgörs av ordförande professor Bo Philipson, professor Anders Kvanta samt advokat Marika Rindborg Holmgren.

Anvisningar för sökande samt ansökningsblankett rekvideras via e-postadress: britt-marie.karlheden@stockholmsogonklinik.se

Reserapport ESCRS 2018

Den 22 - 26 september 2018 deltog jag vid "The 36th Congress of the European Society of Cataract and Refractive Surgeons "(ESCRS) i Wien.

Jag lyssnade på många berikande föreläsningar och paneldiskussion framför allt om praktiska tips vid utmanande gråstarrsoperationer. Den 24 oktober höll jag min första internationella presentation av min artikel "The impact of cornea guttata on the results of cataract surgery". Jag visade hur en majoritet av patienter med cornea guttata har goda resultat av en gråstarrsoperation men samtidigt har en ökad sannolikhet för att få ett sämre resultat både avseende synskärpa och självskattad synfunktion jämfört med patienter utan cornea guttata.

Presentationen var en del av en "free paper ses-

sion" med inriktning på kataraktkirurgins påverkan på hornhinnans endotelcellslager. Sessionen var välbesökt och jag är nöjd med min insats. Jag deltog även i en praktisk kurs (wet-lab) under kongressen, "supplimentary lens implantation".

Kongressen var mycket lärorik på flera sätt, inte minst utifrån mitt debuterande som talare på en internationell konferens. Jag är tacksam över det resebidrag som gjorde det möjligt för mig att delta i mötet.

*Andreas Viberg, ST-läkare vid
Norrlands Universitetssjukhus, Umeå*

**SVERIGES
ÖGONLÄKARFÖRENING
ÅRSMÖTE ÖREBRO 2019**

Conventum 2-4 oktober ogonarsmote2019.se

SPECIALISTEXAMINATION 11 - 12 NOVEMBER 2019 I LINKÖPING

Frivillig specialistexamen i ämnet ögonsjukdomar hålls måndagen den 11 och tisdagen den 12 november 2019 i Linköping.

Första dagen genomförs en skrivning som täcker hela området och vars nivå omfattas av målbeskrivningen. Skrivningen består av ett stort antal kortfrågor och skrivningstiden är 6 timmar med lunchuppehåll. Andra dagen hålls ett muntligt förhör som prövar förmågan att självständigt behandla kliniska problem och situationer inom området. Inga verkliga patienter förekommer. Två censorer tenderar två deltagare samtidigt under ca två timmar.

För godkänd examen fordras att både skriftlig och muntlig tentamen godkänns. För godkänt skriftligt prov krävs minst 2/3 av maximalpoäng. Rättning av skrivningen utförs av examinationskommittén och sker anonymt. Efter muntlig examen avger censorerna ett omdöme: Godkänd, Med tvekan godkänd eller Underkänd. Det sammanlagda omdömet avgör resultatet.

Diplom över avlagd examen kommer att överlämnas i samband med påföljande årsmöte i ögonläkarföreningen.

Deltagare i examinationen bör vara färdig specialist eller vara i slutet av sin specialistutbildning. För den som

ej är färdig specialist skall intyg från chöl/verksamhetschef angående praktisk tjänstgöring sändas in. Vi kommer att skicka ut ett särskilt formulär för detta när vi fått anmälan.

ANMÄLAN

Preliminär anmälan emottas före den **1/6 2019** och **definitiv anmälan** senast den **31/8 2019** till Kristina Tornqvist. Upplysningar om examinationen lämnas av examinationskommittén:

Kristina Tornqvist, Ögonkliniken,
Skånes Universitetssjukhus Lund, 221 85 Lund.
kristina.tornqvist@skane.se

Björn Johansson, Ögonkliniken,
Universitetssjukhuset i Linköping,
581 85 Linköping
bjorn.johansson@regionostergotland.se

Anders Bergström, Ögonkliniken,
Skånes Universitetssjukhus Malmö
205 02 Malmö
anders.bergstrom@skane.se

GRATULATIONER TILL AVLAGD SVENSK SPECIALISTEXAMEN!

Anna Cullhed, S:t Erik
Maria Areblom, Lund/Malmö
Malin Ermedahl Conradi, S:t Erik
Sofia Hjersing, Linköping
Thorsteinn Snaebjörnsson Arnljots, S:t Erik
Mohammed Al-Attar

Karin Allard, Mölndal
Ellen Sönnnergren Blomsterberg Lund/Malmö
Saif Abdulrahman, Uddevalla

2018 års Specialistexamen ägde rum i
Lund 12-13 november

BÄSTA/E ST-KOLLEGA!

Till höger finner du ett preliminärt schema för de kurser som är inplanerade till hösten 2019.

Datum för kursen i neurooftalmologi är inte fastställd. Datum kommer att läggas ut så snart som möjligt på hemsidan, www.swedeye.org. Det går att söka alla kurserna via www.ogonutbildning.com från och med den 10 februari 2019. *OBS – du måste ha ditt medlemsnummer vid ansökningstillfället.*

Påminner om att abstrakts från ditt vetenskapliga arbete och titeln på ditt utvecklingsarbete gärna kan skickas till Catharina Kuylenstierna: catharina.kuylenstierna@sil.se för publicering på SÖFs hemsida.

Bästa hälsningar

Charlotta All-Eriksson, Utbildningsansvarig, SÖF
charlotta.all-eriksson@sil.se

(sista anmälningssdag 190430)

HÖSTENS KURSER 2019

Diabetes och ögonkomplikationer, Örebro	21 - 25 okt
Ögononkologi, rekonstruktiv ögonplastik-kirurgi och orbitas sjukdomar, Stockholm	11 - 15 nov
Lins och refraktiv kirurgi, Stockholm	18 - 21 nov
Barnoftalmologi och skelning, Uppsala	25 - 29 nov

EYLEA® vid behandling av våt AMD

ALTAIR-studien mäter effekten och säkerheten hos Eylea med två olika justeringsintervall (2-veckors och 4-veckors) i en "treat-and-extend"-modell (T&E). Behandlingen inleddes med 3 månatliga injektioner, följt av 1 injektion efter 8 veckor och därefter randomiserades (1:1) patienterna till de olika T&E-behandlingsarmarna.¹

- **9,0** respektive **8,4** ETDERS-bokstävers^a förbättring av synskärpan vid vecka 52
- **56,7 %** respektive **57,8 %**^b fick vid vecka 52 nästa injektion planerad i ett intervall på **12 veckor eller längre**
- Okulära och systemiska säkerhetsprofilerna liknade det som observerats i VIEW 1- och VIEW 2-studierna

a) 2-veckorsjustering (n=123) respektive 4-veckorsjustering (n=123). [LS genomsnittlig skillnad i bokstäver (95 % CI): 0,4 (-3,8, 3,0), ANCOVA].
b) 2-veckorsjustering (n=123) respektive 4-veckorsjustering (n=123).

Referens: 1. EYLEA SPC juli 2018.

Eylea (afibercept), 40 mg/ml injektionsvätska, lösning, är ett oftalmologiskt-/antineovaskulariseringspreparat. Rx, EF, S01LA05. **Indikationer:** neovaskulär (våt) åldersrelaterad makuladegeneration (AMD), nedsatt syn till följd av makuladegeneration sekundärt till retinal venoklusion (RVO) (grenvenoklusion eller centralvenoklusion), nedsatt syn till följd av diabetiska makuladegeneration (DME), nedsatt syn till följd av myopisk koroidal neovaskularisering (myopisk CNV). **Dosering:** Eylea är endast avsett för intravitreal injektion. Eylea får bara administreras av en kvalificerad läkare med erfarenhet av administrering av intravitreal injektioner. Den rekommenderade dosen Eylea är 2 mg afibercept, motsvarande 50 mikroliter. **Kontraindikationer:** Överkänslighet mot den aktiva substansen afibercept eller mot något hjälpämne. Aktiv eller misstänkt okulär eller periokulär infektion. Aktiv allvarlig intraokulär inflammation. **Varningar och försiktighet:** Intravitreal injektioner, inklusive injektioner med Eylea, har förknippats med endoftalmit, intraokulär inflammation, regmatogen näthinneavlossning, näthinneruptur och iatrogen traumatisk katarakt. Korrekta aseptiska injektionstekniker måste alltid användas vid administrering av Eylea. Dessutom ska patienterna övervakas veckan efter injektionen för att möjliggöra tidig behandling om en infektion uppstår. Patienter ska instrueras att omedelbart rapportera alla symtom som tyder på endoftalmit eller någon av ovanstående händelser. Ökat intraokulärt tryck har setts inom 60 minuter efter en intravitreal injektion, t.ex. med Eylea. Särskild försiktighet krävs hos patienter med dåligt kontrollerat glaukom (injicera inte Eylea när det intraokulära trycket är ≥ 30 mmHg). I samtliga fall måste således både det intraokulära trycket och perfusion av synnerven kontrolleras och behandlas på lämpligt sätt. **Graviditet och amning:** Fertila kvinnor ska använda effektiv preventivmetod under behandling och under minst 3 månader efter den sista intravitreal injektionen av afibercept. Det finns inga data från användningen av afibercept hos gravida kvinnor. Eylea rekommenderas inte under amning. **Effekter på förmågan att framföra fordon och använda maskiner:** Patienterna ska inte köra bil eller använda maskiner förrän synen är tillfredsställande återställd, efter injektionen. För fullständig information om varningar och försiktighet var god se www.fass.se. **Förpackningar och förmån:** 100 mikroliter lösning i en injektionsflaska (typ I glas). Förpackningsstorlek: 1st. EF. Datum för senaste översyn av produktresumén, 07/2018. Före förskrivning vänligen läs produktresumé på fass.se. Bayer AB, Box 606, 169 26 SOLNA, Telefon 08-580 223 00, www.bayer.se. LSE.MKT.08.2018.3486

Guldögat 2018, ST-läkarna på S:t Eriks Ögonsjukhus pris till årets handledare, har tilldelats **Leif Tallstedt** med motiveringen:

"För ditt fantastiska engagemang för utbildningen av ST-läkare. Du är en outtömlig källa av kunskap och med din enorma erfarenhet guidar du oss genom snåriga fall med ett lugn och självklarhet som smittar av sig."

S:T ERIKS
ÖGON
SJUKHUS

GULDÖGAT

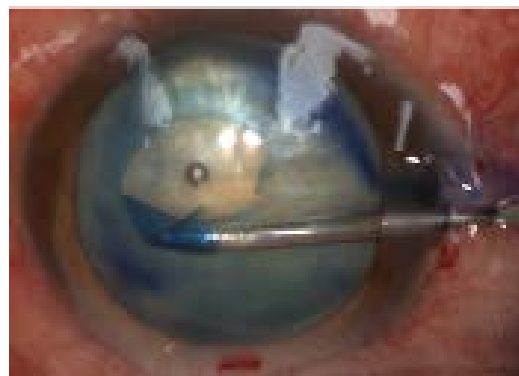

EBO DIPLOM

De som med godkänt resultat gjort EBO examen innan de var färdiga specialister kan efter erhållande av specialistkompetens rekvirera sina diplom från:

Kristina Tornqvist,
kristina.tornqvist@skane.se

Ange till vilken adress diplomet ska skickas.

Fellowship i kataraktkirurgi (MICS)

Ögonkliniken vid Universitetssjukhuset i Linköping utlyser ett fellowship inom kataraktkirurgisk verksamhet i nio månader, med start september 2020.

Vid kliniken bedrivs kataraktkirurgi med MICS-teknik. En relativt stor andel fall med komplicerande faktorer hanteras vilket erbjuder excellenta tillfällen att samla erfarenhet tillsammans med rutinerade kolleger.

Tjänsten är lämpad för ögonspecialister med minst 3 års erfarenhet som självständig kataraktkirurg. Operatörer med tillgång till MICS-teknologi på sin ordinarie arbetsplats har störst utbyte av placeringen och kommer att prioriteras bland sökande.

Allmän visstidsanställning under perioden 2019-09-02 till 2020-06-20. Tjänsten är på heltid utan beredskapstjänstgöring på helger med avtalsenlig lön. Beredskap enstaka nätter under arbetsveckor kan ingå efter överenskommelse.

Kontakt:

Verksamhetschef Catrin Fernholm, catrin.fernholm@regionostergotland.se

Docent Björn Johansson, diagnosansvarig katarakt, 010-103 1254,

bjorn.johansson@regionostergotland.se

Facklig representant: Thu Ba Wihlmark, Thu.Ba.Wihlmark@regionostergotland.se

Ansökan:

Sista ansökningsdag är den 15 mars 2019. Vi arbetar med löpande urval så skicka gärna in din ansökan så snart som möjligt. Välkommen med din ansökan via Region Östergötlands rekryteringssystem där du kan söka upp tjänsten via länken <https://www.regionostergotland.se/Jobb-och-studier/Lediga-jobb/>.

Ansökan ska innehålla en komplett ifylld Meritsammanställning för läkare. Denna ska vidimeras. Glöm inte att bifoga kopia på specialistkompetensbevis och legitimation med din ansökan.

**Svenska
Glaukom-
sällskapet**

Svenska Glaukomsällskapetets årsmöte
hålls i år den **24-25 maj** i Bergen, Norge.

Mötet kommer att kombineras med den
Nordiska Glaukomkongressen.

För mer information och anmälan,
se vår hemsida:

www.glaukomsallskapet.se

Välkommen till Ögonplastikklubbens vårmöte **25 mars** 2019 på S:t Eriks ögonsjukhus i Stockholm

Vi träffas informellt och diskuterar fall, operationstekniker,
operationsmaterial mm. Alla deltagande kliniker förväntas delta på
något sätt med fall, frågor, tips och trix, filmer mm!

Samling från kl 9.30 till kaffe och smörgås i Aulan,
S:t Eriks ögonsjukhus. Vi börjar kl 10 och håller på till omkring kl 17.

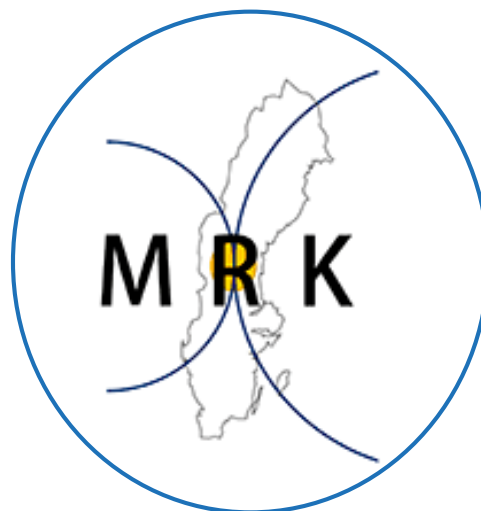
Anmälan: Per mail till Carina Spolnik,
carina.spolnik@sll.se senast den **11 mars 2019**.
På anmälan måste vi ha: Namn, klinik samt faktureringsadress.
Kostnad: 400 kr (fika, lunch och frukt).

Varmt välkomna!
Eva Dafgård Kopp, S:t Eriks Ögonsjukhus
Karin Svedberg och Kalliopi Erripi, Mölndals ögonklinik
Malin Malmsjö, Ögonkliniken, SUS

VÄLKOMNA TILL MEDICINSKA RETINAKLUBBENS VÅRMÖTE I ALVIK DEN 28 - 29 MARS 2019

**TEMA:
DEN KRONISKT SJUKE
PATIENTEN – VAD
HÄNDER SEN?**

Information och anmälan, se
www.medret.se

NPOG / NSA

Nordiskt barnögon/strabism-möte

**OSLO
29-31 AUG
2019**

www.npog-nsa.org

Foto från Quality Hotel 11 & Eriksbergshallen

Nationell bakjournskurs i ögonsjukdomar

Sahlgrenska Universitetssjukhuset i samarbete med
Sveriges Ögonläkarförening bjuder in till bakjournskurs
Göteborg 22-24 januari, 2020

Målgrupp: Ögonbakjourer på alla nivåer

Kursinnehåll: Traumatologi, Infektioner, Neurooftalmologi, Juridik/massmedia m.m

Mer information om kursen:
www.vgregion.se/bakjournskursjan2020

*Kursen är ett samarbete mellan Ögonkliniken Sahlgrenska
Universitetssjukhuset och Sveriges Ögonläkarförening*

KONGRESSFÖRTECKNING

Saknas event eller möte? Maila till web@swedeye.org.
An event missing? Please contact us.

VINTER & VÅR 2019

23rd ESCRS Winter Meeting
15 - 17 feb 2019
Aten, Grekland
www.es CRS.org

9th EURETINA Winter Meeting
1 - 2 mars 2019
Prag, Tjeckien
www.euretina.org

Retina World Congress
21 - 24 mars 2019
Fort Lauderdale, FL, USA
www.healio.com

International Society of Ocular On-
cology Biennial Conference (ISOO)
22 - 26 mars 2019
Los Angeles, CA, USA
www.isoo2019.com

Ögonplastikens klubbens vårmöte
25 mars 2019
S:t Eriks Ögonsjukhus, Stockholm

World Glaucoma Congress 2019
27 - 30 mars 2019
Melbourne, Australien
www.worldglaucomacongress.org

MRKs (Medicinsk Retinaklubben)
vårmöte
28 - 29 mars 2019
Stockholm
www.medret.se

The 10th World Congress on
Controversies in Ophthalmology
(COPhy)
4 - 6 april 2019
Dublin, Ireland
www.comtecmed.com/cophy/2019

ARVO 2019
28 apr - 2 maj 2019
Vancouver
www.arvo.org

Nordiska Glaukommötet
24 - 25 maj 2019
Bergen, Norge
www.glaukomsallskapet.se

EPOS 2019
30 maj - 01 juni 2019
Riga, Lettland
www.epos-focus.org

SOMMAR & HÖST 2019

ESA 5 - 8 juni 2019
Helsingfors, Finland
www.esa2019.org

SOE 2019
13 - 16 juni 2019
Nice, Frankrike
www.soe2019.org

ISOPT 2019
27 - 29 juni 2019
Valencia, Spanien
www.isoptclinical.com

EUPO 2019
15 - 16 juni 2019
Nice, Frankrike
www.eupo.eu

EVRS (European
Vitreoretinal Society)
27 - 30 juni 2019
Lissabon, Portugal
www.evrs.eu

NPOG/NSA - Nordiskt barnögon/
strabism-möte
29 - 31 aug 2019
Oslo, Norge
www.npog-nsa.org

EuRetina 2019
5 - 8 sept 2019
Paris, Frankrike
www.euretina.org/paris2019/

The 37th Congress of ESCRS
(the European Society of Cataract
and Refractive Surgeons)
14 - 18 sept 2019
Paris, Frankrike
www.es CRS.org/paris2019/

Sveriges Ögonläkarförenings
Årsmöte
2 - 4 okt 2019
Örebro
www.ogonarsmote2019.se

AAO 2019
12 - 15 okt 2019
San Francisco, USA
www.aao.org

EVER
17 - 19 okt 2019
Nice, Frankrike
www.ever.be

2019 ISER
23 - 26 okt 2019
Atlanta, GA, USA
www.iser.org

15th ISOPT Clinical: The International
Symposium on Ocular Pharmacology & Therapeutics
07 - 09 nov 2019
Valencia, Spanien
www.isoptclinical.com

Rosengrenklubbens Årsmöte
07 - 08 nov 2019, Stockholm

ETT ÖGONBLICK

Information från Sveriges Ögonläkarförening mailas ut tre gånger årligen till alla medlemmar.

MEDLEMSINFO

Adressändring och ändring av andra medlemsuppgifter görs på www.swedeye.org under fliken Medlemmar. Vid övriga frågor angående ditt medlemskap vänligen kontakta fackligsekreterare@swedeye.org.

ANNONSERING & PRISER

Annonsering i Ett Ögonblick är välkommet.

För 2019 gäller följande priser:

Helsida	14.000:-
Halvsida	8.000:-
Kvartssida	4.500:-

Kostnad för udda format och radannonser kan diskuteras med skattmästaren. Annonsering för kurser och möten som arrangeras eller förmedlas av medlemmarna debiteras inte.

DEADLINE MATERIAL TILL NÄSTA NUMMER

Material till nästa nummer av Ett Ögonblick måste vara tidningens redaktör Catharina Kuylenstierna tillhanda senast 23 maj 2019. Sänd materialet i form av Microsoft Word-fil via e-post till: catharina.kuylenstierna@sll.se

ANSVARIG UTGIVARE

Sten Kjellström, ordförande
sten.kjellstrom@med.lu.se

MEDHJÄLPARE

Ett stort tack från redaktionen till Peder Jahnberg för all hjälp med tidningen.

PÅ HEMSIDAN

Läs äldre Ett Ögonblick genom att logga in på medlemssidan <http://swedeye.org/logga-in>.

STYRELSEN 2019

Sten Kjellström, ordförande
sten.kjellstrom@med.lu.se

Eva Olofsson, vice ordförande
eva.olofsson@umu.se

Madeleine Zetterberg, vetenskaplig sekreterare
madeleine.zetterberg@gu.se

Stefan Löfgren, facklig sekreterare
stefan.lofgren@ki.se

Tomas Bro, kassör
tomas.bro@med.lu.se

Charlotta All-Eriksson, utbildningsfrågor
charlotta.all-eriksson@sll.se

Karl-Johan Hellgren, hemsidesansvarig och ledamot
(icke-universitetsklinisk)
karl-johan.hellgren@med.lu.se

Anna Larsson, ledamot privatläkare
anna@ogonspec.se

Cu Ansson, ST-representant
cu.ansson@skane.se

BLI MEDLEM I SVERIGES ÖGONLÄKARFÖRENING

Ansökan om medlemskap i Sveriges Ögonläkarförening sker online via hemsidan:

www.swedeye.org

Beslut om inval fattas vid styrelsemötena som årligen äger rum i mars/april samt november/december och vid årsmötet. Bekräftelse om medlemskap skickas efter varje styrelsemöte.

Välkommen med Din ansökan!

Stefan Löfgren
Facklig sekreterare SÖF

**Dosering en gång dagligen
vid sänggående¹**

**Bryt den
onda cirkeln**

**Ikervis® - Bryter den inflammatoriska onda
cirkeln med kroniskt torra ögon²⁻⁴**

**Ikervis® - När dina torra ögon-patienter inte
förbättras med tårersättningsmedel¹**

Ikervis® - Ingår i läkemedelsförmånerna⁵

ikervis®
(ciklosporin 1 mg/ml)

Referenser:

1. Ikervis SPC, Juli 2016. 2. Leonardi A et al. Eur J Ophthalmol 2016;26(4):287-296. 3. Baudouin C et al. Eur J Ophthalmol 2017;27(6):678-685. 4. Hoy SM. Drugs 2017;77(17):1909-1916. 5. www.tlv.se (2016-09-13).

Ikervis ögondroppar, emulsion (ciklosporin 1 mg/ml) S01XA18 (Övriga medel vid ögonsjukdomar): Rx, F. Indikation: Behandling av svår keratit hos vuxna patienter med kroniskt torra ögon, som inte har förbättrats trots behandling med tårersättningsmedel. Dosering och administreringsätt: Behandling med IKERVIS måste sättas in av en oftalmolog eller läkare med utbildning inom oftalmologi. Rekommenderad dos är en droppe IKERVIS en gång dagligen i det (de) påverkade ögat (ögonen) vid sänggående. Behandlingssvar bör bedömas på nytt minst var sjätte månad. Om en dos missas bör behandlingen fortsätta som vanligt nästa dag. Patienterna ska instrueras att använda nasolakrimal ocklusion och blunda i 2 minuter efter instillation. Kontraindikationer: Överkänslighet mot den aktiva substansen eller mot något hjälpämne. Aktiv eller misstänkt okulär eller periokulär infektion. Varningar och försiktighet: IKERVIS ska användas med försiktighet på patienter med okulär herpes i anamnesen. Kontaktlinser ska avlägsnas innan ögondropparna instilleras vid sängdags och kan återinsättas på morgonen. Försiktighet bör iakttagas när patienter med glaukom samtidigt behandlas med IKERVIS, särskilt när det gäller betablockerare som minskar tårsekretion. Samtidig administrering av IKERVIS och ögondroppar som innehåller kortikosteroider kan förstärka effekten av IKERVIS på immunsystemet. IKERVIS kan framkalla tillfällig dimsyn eller andra synstörningar som kan påverka förmågan att framföra fordon eller använda maskiner. Patienter bör rådas att inte framföra fordon eller använda maskiner förrän synen har klarnat. Fertilitet, graviditet och amning: IKERVIS rekommenderas inte till kvinnor i fertil ålder såvida inte adekvata preventivmetoder används. Biverkningar: I de pivotala studierna var de vanligaste rapporterade biverkningarna ögonsmärta, ögonirritation, lakrimation, hyperemi och erytem på ögonlocket, vilka vanligtvis var övergående och uppkom under instillation. Smärta vid instillationsstället var en ofta rapporterad lokal biverkan i samband med användning av IKERVIS under kliniska prövningar. Smärtan beror sannolikt på ciklosporin. Förpackningar: Endosbehållare om 30x0,3 ml och 90x0,3 ml. För pris och ytterligare information: se www.fass.se. Datum för översyn av SPC 2016-07-21.

PP-IKERVIS-SE-0013 / Augusti 2018

SantenPharma AB • Solna Torg 3 • 171 45 Solna • Tel. 08-444 75 60 • www.santen.se • info.se@santen.com